CONCIO
HABITA OXONIÆ
ad Artium *Baccalaureos* in
Die Cinerum Feb. 22°.
1626.

PER

IOHANNEM PRIDEAVX S.S. Th.
Professorem Regium, & P. T. ejusdem
Academiæ Vicecancellarium.

PSAL. 27. 4.

Vnum petij à Iehova, hoc requiram; vt habitem in Domo Iehovæ, omnibus diebus vitæ meæ, vt videam pulchritudinem Iehovæ, & quæram in Templo eius.

OXONIÆ,
Excubebant IOHANNES LICHFIELD &
GVLIELMVS TVRNER *Academiæ*
Typographi, An. Dom. 1626.

41-257

CLARISSIMO ADOLESCENTI D°. ROBERTO DORMER *Baroni de* WING

PAtere (*Baro* Illustrissime) vt sub Tuis prodeat auspicijs, hæc ad *Iuniores Concio*: Si alicubi pungat, de Apibus agit; quæ vt abundant melle: ita non carent Aculeo.

Non quisquã fruitur veris odoribus,
Hyblæos latebris nec spoliat favos;

Si fronti caveat, si timeat rubos:
Armat spina rosas, mella tegunt apes.
Quàm *paterno* pluſquam *affectu*, de *profectu* Tuo ſit ſolicitus, Illuſtriſſimus *Socer Tuus*, *Mœcenas* mihi Honoratiſſimus, non opus eſt vt ipſe ſuggeram, cùm tot in aprico eluceſcant *Indicia*. Civitas *ſuper montem poſita*, non poteſt *occultari*; & in *conſpectiori conditionis ſublimitate*, vix libentiùs obſervantur *virtutes*, quàm notantur *Nævi*. Satiùs eſt autem nunquam *cœptis egregijs ſpem* excitaſſe, quàm conſtanter non foviſſe; quia expectatio *Fœneratrix* eſt, cui *pacto tempore*, niſi ad *Aſſem* fiat ſatis, indignatur ſtatim, & *delinquentem* poſtulat injuriarum. Sed ne *Præfatio* à Textu *generoſum Tuum Candorem* diutiùs detineat; Tantum addo: Si conculcatis

(conculcatis hujus mundi *mellitis Illecebris*) *Obedientia*, *Abſtinentia* & *Iuramenti Religio*, ad guſtum Tuum *Nobiliorem* faciant; ſatis habet is, qui vnà cum hâc grati Animi *Teſſera* Seipſum dicat, dedicatq;

Exon: *Coll: ex Muſæo meo*
d. 8. *Martij*, *Anno D.*
1626.

Amplitudini Tuæ

ſyncerè devotus.

IOHANNES PRIDEAVX.

CONCIO HABITA AD

Artium BACCALAVREOS 22°
Feb. 1626. *In die* Cinerum.

* * * *
* * * *

1. SAM. 14. 26.

Ingressus est itaq; populus saltum, & apparuit fluens mel, nullusq; applicuit manum ad os suum. Timebat enim populus juramentum.

1 VErba sunt præcedaneæ *Narrationis* clausula, quæ sic se habet. Philisthini opprimunt *Israelitas*, *Ionathas* cum *Armigero* invadit, & dissipat munitissimum eorum præsidium. *Saul* intentus *cædi* & *Victoriæ*, *Anathematis* vinculo

A constringit

constringit *populum*, vt ad *Vesperam* vsq, nemo *panem comederet*, priusquam de fusis hostibus internecina (quâ fieri posset) sumpta esset vltio. Palantes consternuntur *Philisthæi* à *Michmash* vsq; ad *Aialon:* Languidiùs instant *Israelitæ*, non tam lassi de *via*, aut reluctantium *impetu*, quàm *superstitioso* confecti *jeiunio*. Vacillant *pedes*, caligant *oculi*, decidunt *manus* ad latrantis *stomachi* vellicantem inediam. Quis periclitantibus in tali discrimine debitum negaret cõmeatum? Præ manibus erat *Victoria*; Hostes è *cœlo syderatos* antevertere erat prorsùs evertere; sic vt nil deesse videbatur ad *vindictæ ingluviem*, nisi vt *comederent*, quò alacriùs *occiderent*. Milites autem (vt nôstis) efferatos præsertim *odio*, & *successu* elatos, non ita subitò solet cicurare *Religio*, vt cogitent statim, quid *fieri oporteat*, dum quod *libet*, *licet*; & constet quàm *aculeatus* sit *famis stimulus*, & in *sanctionibus* multò *solennioribus* quàm facilè dispenset *necessitas*. Contemplamini tamen hîc inter *furiosos fidem*, à *castris* continentiam, in turba *currentium*, *sudantium*, & hostes vndiq; *obtruncantium*, reluctante veluti *Naturâ*, ringente *fame*, rapienteq;

rapienteq; aliorsùm occasionis *esca*, stupendum *multitudinis* consensum, *Ingressus est populus saltum*, & *apparuit fluens mel. Nulluſq; applicuit manum ad os ſuum. Timebat enim populus juramentum.*

2 Celebre profectò in re ancipiti *religioſæ* exemplum *Obedientiæ*!

In quo *primo* velut *intuitu* hæc *tria* ſe exhibent diſpicienda,

1 Ad peccandum *Illecebra*; *Ingreſſus eſt populus ſaltum, & apparuit fluens mel.*

2 *Conſtantia* populi ad abſtinendum; *Nulluſq; applicuit manum ad os ſuum.*

3 *Ratio* iſtius *Conſtantiæ*; *Timebat enim populus Iuramentum.*

Non defuit *Illecebræ* quęvis ad pelliciendum Suada; *populus* tamen *abſtinet*. *Abſtinet populus* non proprio *motu* aut *metu*, ſed ex *juramenti* conſcientia. Habetis hîc (*Ingenui Adoleſcentes*) Militiæ veſtræ Chriſtianæ, ad *tres* veluti *Scenas* redactum *Drama*. Vultis in voluminoſo *humanæ* hujus *vitæ* noſtræ theatro,

quid primò occurrit? *Tentatio.* Vultis, quid deinceps ſuccurrit? *Abſtinentia.* Et quis *abſtineret* ab illicitis, niſi religioſi deterreret pacti *timendum* aliquod *juramentum?* Beatus ille qui *timet*, quia *juravit*, & *abſtinet*, quia *timet*, & victor evadit, quoniam *abſtinet.* Videtis primâ fronte (*Adoleſcentes*) quos mihi præfixi limites. Sanè è *Tentatis* quàm pauci hodiè *abſtinent*, aut *juramenti* interveniētis memores ſe oſtendunt. Singula autē dum percurro *laxiùs*, pro *diſtractæ Meditationis* apparatu *tumultuario*, ignoſcent (vti ſpero) *Robuſtiores*, qui adſunt *ad placitum*, ſi *Tenerioribus* hiſce meis *candidatis* ſtylum præcipuè attemperem. Neq; enim *Ovium tantùm* ex *Servatoris* mandato, ſed & *Agnorum* etiam à *Petro* habenda erat ratio. Et nota eſt illa *Apoſtolica* inter τὸ λογικὸν ἄδολον γάλα & κρεῖττον τροφὴν, inter *lac quaſi modò genitorum*, & *cibum Adultorum ſolidiorem* diſtinctio. Cùm interrogabat *Servator* poſt reſurrectionem *mirantes præ gaudio diſcipulos*, Luc. 24. *Habetiſne hic aliquid, quod manducetur?* Obtulerunt ipſi, vt ſequitur in textu, *partem piſcis aſſi*, & *favum mellis*. *Favum mellis* etiam è cadavere *Leonis extractum*

Ioh. 21.

Heb 5. 1. Pet. 2.

extractum comedebat *Sampſon* in via, & *parentibus manducandum* communicabat: Vobis verò ſi inceſſerit cupido tam *Blandientis edulij*, cogitate vos præpete mentis ala, *Terram Iſraeliticam* pro tempore perluſtrare, Aſcenſum *Jonathæ* & *Armigeri* inter *dentatas petras*, & *fugam Philiſthæorum* modò conſpexiſſe, audiviſſe *præcipitem* Saulis *adjurationem*, & *deficientis* & *Jejunantis populi* ſortem indolere: de quo quid vlteriùs expectandum delineat *Textus*. *Ingreſſus eſt itaq; populus ſaltum*, & *apparuit fluens mel*. Laſſis & Famelicis non ſegnis ad ineſcandum *Illecebra*, de qua *primo in loco* aliquid eſt dicendum. Iud. 14.

3 *Ingreſſus eſt populus ſaltum*] Terræ *Iſraeliticæ* fertilitatem, qui cæteris omnibus præferunt *Regionibus*, vberrimam ejus affluentiam vix ſatis exprimunt. Quis enim neſcit *Balſamum Gilead*, *Quercus Baſan*, *vites Engeddi*, *Armenta Saron*, *Cedros Libani*, *Saltum Carmeli*, & cætera ejuſdem penu, κατ' ἐξοχὴν aliquid, quoties nominantur, in *ſuo genere* denotare? Vt planities *Iordan* ante *Sodomæ* & *Gomorrhæ* incendium, erat כגן יהוה vt habet textus, ſicut *Hortus Domini*, & ſicut *Ægyp-* 1. Chron. 27. 1. Reg. 19. Gen. 13.

tus venientibus in Segor: Ita omnes illæ circũiacentes Regiones à monte Gilead ad Mare Mediterraneum, & à Dan vsq, ad Berſabee. Permanſerunt poſteà longè florentiores ex ipſius Domini Geographia. Terra (inquit) ad quam ingrederis poſſidendum, non eſt ſicut Terra Ægypti, de qua exiſti; vbi iacto ſemine in Hortorum morem aquæ ducuntur irriguæ: Sed montoſa eſt & campeſtris, de cœlo expectans pluviam, quam Dominus Deus Tuus ſemper inviſit, & oculi ejus in ea ſunt, à principio anni vſq; ad finem eius. Sed non libet à textu peregrinari. Quod toties pollicitus eſt Dominus: Introducam te in terram lacte & melle fluentem, Exod. 3. & paſſim alibi; non tantùm invenerunt Exploratores eſſe veriſſimum, Num. 13. & ad oculum demonſtrârunt, tot Nationes inter tam anguſtos limites; tot Civitates, quarum in ſacra pagina illuſtria ſunt Nomina; tot milites in cenſu Davidico conſpicui, & poſtea ab Abia & Ieroboam in aciem educti, ſed abſq; alicujus tropi pallio oſtendit hic contextus. Quid ſaltu vepribus & dumetis horrido incultius? Et quid Eremo deſolatius? Vt Iohanni Baptiſtæ tamen in Eremo præter Locuſtas

Deut. 11.

Exod. 3.

2. Sam. 24.

2. Chron. 13.

erat

erat demensum *mel sylvestre:* Ita *populo* hîc ingrediente, non de *industria*, sed vt tulit *casus*, aut traxit *hostium fuga*, in confinio *Tribus Ephraemiticæ* & *Beniamiticæ*, non alicujus *nominis* sylvam; ὁ δρυμὸς ἦν μελίσσωνος κατὰ πρόσωπον τοῦ ἄγρου vt habent versu priori septuaginta. והנה הלך דבש Et *ecce mellis ambulatio*, vt hic loquitur *textus originalis*; quæ *Ambulantium* & *festinantium* non tantùm retardavit gressus; sed *famelicos* quasi invitavit vt vnâ eademq; operâ *pedibus* & *ventri* consulerent, quò alacriùs hostes insequerentur.

4 Verùm in hujus *Ambulacri* transitu, duo injiciuntur *Scrupuli*. 1. *Criticus* quid דבש in *textu* significet. Alter *physicus*, an hoc è *cœlo* fuerit, vel ab *Apibus*, vel *aliunde*? Priori ansam præbuerunt, qui istius vocabuli *significatum* extendunt nimiùm, vt vnà cum *melle* תמרים *dactylos*, imò quāvis *dulcedinem fluentē*, vel *fructus dulces* designaret, aliter (inquiunt) non ferenda fuisset *populi oblatio* 2. Paralip. 31. cùm *inter cætera* דבש *attulerunt*, quod expressè in omnibus *sacrificijs* erat interdictū. *Lev*. 2. Ita *Doctores Hebræorum* ad *Deut*. 8. nec repugnant è nostris sat *multi*. Sed non opus.

Mercer. Schindler.

opus erat iſto *cæmento* ad textum conſolidá-
Lev.2. dum, ex quo ſatis liquet, illud דבש, quod
Mat.3. *ſacrificijs ignitis* nullo modo eſſet *immiſcen-*
dum, ſub *Primitiarum* titulo *Deo* fuiſſe gratiſ-
ſimum: quod & *Syrus* per *Debſho*, *Chaldæus*
per רובשא. *Arabs* per *Dábeſon* natiuè ſatis ex-
primunt. Hinc igitur habemus, *ad literam*
Deut.8. fuiſſe impletam Domini *promiſſionem* in *mel-*
liflua Iſraelis copia. Prædicant Græci ſuas
Hyblas & *Hymettos* melle circumſtillantes:
Hiſtor. Animal. 5.c.22. ſed *Apes* ipſorum *Schadones* ſunt, (vt verbo
vtar Ariſtotelico) & inſtar *culicum*, ad *Terræ*
ſanctæ examina; de qua vt illud dictum fuit:
Vinea erat dilecto meo בקרן בן-שמן In *cornu*
filij olei Eſaiæ 5. Ita non minus erat conſita
בקרן בן-דבש *In cornu filij mellis*, propter vn-
diq; *ebullientem* mellis ſcaturiginem.

Flumina jam lactis, jam flumina Nectaris
ibant,
Flavaq; de viridi ſtillabant Ilice mella.

Sed vnde illud mel, vel ex *Apum melliſicio*, vel
ex *cœli* aut *aeris rore*, vel ex *exſudante florum*
aut *foliorum* ſucco, ſecundum excitat inter
Sciolos litigium. Negari quidem non poteſt,
quod & attingit veſter *Ariſtoteles*, nonnulla

eſſe

esse *mellis genera* à nulla *Apum* industria, vt *Arundineum* & *Manna*, quod à *Cornelio Celso* & *Columella*, *Ros Syriacus*, à *Galeno mel aerium* appellabatur; quale hodiè in *Calabria* & alibi colligi, (vt olim accidit in *Deserto*) testatur *Matheolus* & *Valesius*. Quin & *Rabbi Solomon Jarchi* in hunc locum, hoc *Mel* fuisse tantùm *Cannarũ Saccharum*, contendit. verba ipsius sunt: ובלשון ישמעאל קורין לאותו רבש סוקרא בלעז In lingua *Ismaelitarum* vocant illud רבש *Sukera* in lingua *Gentiliũ*. Sed repugnat *Kimchi*: Ego (inquit לא ידעתי מאין היה לו זה *non cognovi, vnde hoc habuerit*: Suffragatur *Rabbi Levi Ben Gerson*, vt videre est in Biblijs *Ximenianis* & *Buxtorfianis*, vnde patet *Apum* hanc fuisse *opulentiam*, quæ vel in *Arborum cavitatibus*, vel *Petrarum fissuris*, vel in alijs quibusdam *Alveolis*, tanto cum fœnore *mellificassent*, vt extra *ripas* quasi exsudabat *Succus fluidus*, & subjectam terræ invngebat *faciẽ*, quod de *Saccharo cannis incluso* difficile est asserere. Tale quiddam hodiè in locis quibusdam *Sylvestribus* & *confragosis Hispaniæ* inveniri affirmat *Caspar Sanctius*

Ibid. Conibr. Meteor. tract. 7. c. 11.
De Aliment. l. 3 c. 39.
In Dioscor. l. 1. c. 37.
Sacr. philosoph. c. 57.

Jesuita in hunc locum. Vnde (addit) ad quorundam *montium* radices *Mellis rivos* copiosè *decurrere*. Sed indulgendæ sunt aliquoties *Jesuitis*, tam *audaces* & *effrontes Hyberbolæ* aliter à *mendacio* vix excusaret illorum *Æquivocatio*. Ecquid interea non videmus in *Hondij* tabulis *Geographicis depictum* quendam *Rusticum* qui in *sylva* hujusmodi *melliflua* nigræ, nifallor, *Russiæ* in talem incidisset *Mellis foveam*, ab vrso, *lepido stratagemate* fuisse extractum? Μελιασθότῳ δ' ἐνὶ λόχμῃ In *sylva* eodem modo *Apibus depasta* ac irrigata, *Melle* & *locustis* se satiabat *Iohannes Baptista* apud *Nonnum*. Nec aliter hîc philosophandum. In saltu hoc quem *populus ingrediebatur*, *Arbores*, vel *petræ*, vel terræ excavatæ *casulæ* mellificantium Apum *Collegijs* gratis suppeditabant *Musæa*: vnde tanta *mellis* ebullijt *affluentia*, vt jejunantibus *militibus* tota interea terra (vt habet *quidam*) satis lautè *prandebat*. *Chrysost.*

5 Cæterùm quod de *Bove triturante* pronunciabat *Apostolus*; Num de *Bobus cura est* *1. Cor. 9.* *Deo?* Idem mihi liceat in præsenti *negotio*, num *mel* hic tantum non erat *degustandum*, & non cavenda potiùs *titillans*, quæ sub *favo* latet

latet, ad peccandum *irritatio*? Sic se res habet, (*Baccalaurei*) *Physici* vestri in accuratiori rerum *scrutinio*, *materiam* præcipuè & *formam* intuentur, ex quibus coalescit *compositum*; At de *fine* & *efficiente Theologi* nostri sunt soliciti, vnde *vsus salutaris* à contemplantibus eliciatur. Ergò vt esurientibus hisce *militum turmis*, tam expositum ad reficiendum *mel*, non vulgare erat *irritamentum* ad exsufflandum *Regis Anathema*: Ita in toto *nostræ vitæ* decursu, non desunt ad *seducendum allicia*, & *Syrenes*, quæ vel *retardant* gressus, vel *divertunt*, vel per *mellitas* voluptatum *placentulas* prorsus impediunt. Ita *Adam* in *Paradyso*, *Noah* in *Vinea*, *Iosephus* in *Phaaronis aula* (cujus abstinentia in *Alcorano* vel ipsis *Turcis* est celebris) *Moses* in *deserto*, *David* in *solio*, *Paulus* (vt ita loquar) in *pulpito*, mellita hujusmodi *tragemata* & *stratagemata* in *mandati Improperium* sunt experti. Nomines quemvis *constantem* priscæ aut sequioris *disciplinæ*, & ego illum *tentatum*, *irretitum*, *concussum*, *prostratum*, *fractum* aliquoties ostendam. *Vetus Adam*, *Angelus Satanæ* σκόλοψ τ σαρκὸς, *corpus peccati*, transfixa à nobis indies, identi-

dem reviviſcunt, nec *victores* ferunt inducias, nec obſervant *victi*. Inter *Lycea* igitur & *Peripata* veſtra (*Baccalaurei*) veſtra etiam alia *Tentationum ſchola* requirit *exercitia*; vbi non reſpondebit pro vobis *Ariſtoteles*, ſed *ſtipulatio bonæ conſcientiæ*, *verbo* illi innixa, quod *deſiderabilius eſt auro & obrizo multo, dulcius melle & Favi fragmento*. Vultis vt *aliquod ſpecimen* hujus *doctrinæ ſcholaſticæ* vobis exhibeam? *pauciſſimis* ſic accipite: *Tentatio eſt militis Chriſtiani Armiluſtrium*, vel ad *medelam* vel ad *ruinam*. Itaq; duplex eſt (ſuggerente diſtinctionem *Auguſtino*) *Probationis* aut *Seductionis*. Ad probandum *Deus* ipſe aliquoties *tentat*, idq; vel per res *proſperas*, vt *Solomonem*, vel *aſperas*, vt *Iobum*: *Seductio* autem è contra tanquam *laqueus injicitur* per *carnem*, *mundum* aut *Diabolum*. *Caro* tentat, *Deum*, *ſeipſam*, *alios*. Deum, vel *præſumptione*, ad *prodigenda* vel *pervertenda* ipſius *beneficia*, vel *concupiſcentiâ*, ad *appetenda illicita*: Tentat ſeipſam *Caro*, *Socordiâ* aut φιλαυτίᾳ: Alios vero, vel *malum ſuadendo*, vel *exemplum præbendo*. *Mundi* deinceps *Incantamenta*, revocantur ad hæc *tria capita*, *concupiſcentiã carnis*, *concupiſcentiam oculorum*

1. Pet. 3.
Pſal. 19.

oculorum, & *faſtum vitæ*, 1. Ioh. 2. vt *Diaboli* ſe produnt *tria guttura* φιλαργυρίας *luxuriæ*, αἰσχροκερδείας *turpis lucri*, & κενοδοξίας *Inanis gloriæ*, Math. 4. 1. Ioh. 2. 16.

6 Iam verò cùm *hoſtes iſti* perpetuò nobis inſidientur, vt in *æternum* abripiant *exitium*, nunquid noſtrum eſt *tergiverſari* aut *ſegneſcere*, & (vt *Boves* ad lanienam ſaginatos) aut *piſciculos* in *naſſam*, *ſcientes*, & *prudentes* irruere? *Sampſon Philiſthæi* ſunt in inſidijs, vt *oculos tuos* effodiant, & te *captivum* ducant, Et tu interea in *meretricio* alicujus *Dalilæ* ſtertis aut torpeſcis *gremio*? Refert *Neubrigenſis* de quodam *Kettello* noſtrate *Eboracenſi*, qui tali pollebat *dono*, vt *diabolos* quoſcunq; & *vmbras*, ac ſi fuiſſent *corporea*, potuerit oculis videre. O ſi conſimili modo in *conſpectum* prodirent noſtrum, *obſidentium*, *tentantium* & *irruentium* tartariæ *cohortes* & *proximetæ*; perterriti profectò exclamaremus cum *Eliſæi miniſtro*, ad *Syrorum* inexpectatos *Phalanges*, *Eheu Domini mi*, *quid faciemus!* vel potius cum *Davide*: *Salvum me fac Deus*, *quoniam introiverunt aquæ vſq; ad animam meam*, *Infixus ſum in luto profundo*, & *non eſt ſubſtantia*, *veni in* Rerum Angl. l. 2. cap. 21. 2. Reg. 6. Pſ. 68.

altitudinem Maris, & tempestas demersit me. Anatomen *corporis* libentissimè confluitis ad inspiciendum (*Adolescentes*) quia juvat *conditoris tanti* artificium, & *operis* tam stupendi fabricam (vnde γνῶθι σεαυτὸν illud antiquorum ex parte constat) *oculis* perlustrare & admirari; *Corpori* tantum *operæ* impendatur & nihil animæ? *Hujus* desiderabitur, & non *Alterius* Anatome? At quid cogitata adeo *evisceret* & in apricum protraheret, *Hypocrisi* larvã detraheret, *cordatos* vt *obrizum* è *fornace* defæcatiores educeret, ac *Tentationũ* (quibuscum perpetuò colluctamur) *ignis purgatorius*? Vt in *Bello fortis*, *sapiens in ira*, *amicus in adversis* præcipuè eminet: Ita in *acrioribus* tentationum *paroxismis*, examen subit, & se probat, *generosum pectus*. Siquidem attolle oculos ad *Deum*, quàm procliues sumus *prosperis* intumescere, & in *depressis* animum despondere? Demittas deinde ad *terrestrem glebam*, *caro* statim *titillat*, *mundus lenocinatur*, & *Diabolus* ὡς λέων ὠρυόμενος περιπατεῖ, *tanquam Leo rugiens* agit *peripateticum* ζητῶν τινα καταπιεῖν quærens quem *epotet*, siue absorbeat. Thesauros *Beneficentiæ* effundit in nos *cœlestis pa-*

Ps. 139.

1. Pet. 4.

Arab. Adag. 50.

1. Pet. 5.

ter?

ter? vel *abutimur*, vel non *agnoſcimus*. Illicitis ſeuerè *interdicit*, ruptis *legum* & *modeſtiæ* repagulis, cum *gentibus* vociferamur in *Pſalmo* *Diſrumpamus vincula eorum & proijciamus à nobis tales funes*; promoti ſumus vltra *meritum*? Vel φιλαυτίᾳ *inflati* turgeſcimus, aut *ſocordiâ* torpidi in *Epicuros* & *Ardeliones* obrutescimus. Sic vt alijs adfricamus *contagioſam tentiginem*, vel *ſuaſu noſtro*, vel *exemplo*, nec *vitia* vlteriùs *noſtra* ferre poſſumus, aut *remedia*. Quomodo facta eſt *hæc Academia* apud *Exteros* huc vſq; adeo *celebris*, apud *Domeſticos* ſubitò *vilis*, & quaſi *menſæ fabula*? Expectârunt *Boni* poſt nuperum, nec ſatis adhuc *obductum contagionis* vulnus, vel cum *Æaco* apud *Ovidium*, ex *Formicis*, laborioſos *Mermidonas*, vel cum *Ariſtæo* apud *Virgilium* (præſertim in hoc *Boum Vado*) ex *Iuvencorum cadaveribus*, *Apes ſedulas*; ſed *Fuci* prodière & *Crabrones*, ad *bombilandum* tantùm, aut *pungendum*, non ad *mellificandum* comparati. *Cognovit Bos poſſeſſorem* ſuum, & *Aſinus præſepe Domini ſui*; ſednos *facti ſumus*, *ſicut Equus & Mulus*, quibus non eſt *intellectus*, quos nulli *Cami* aut *Frena* conſtringant, aut retrahant à

Pſa. 2.

Metamorp. l. 7.
Georg. l. 4.

Iſai. 1.

Pſ. 32.

præcipitijs

præcipitijs. *Artibus* exculti, *gradibus* ornati, *luci mundi* expositi, quid facimus, aut quas gratias Deo rependimus? *Homo in honore non*
Ps.49. *intelligit*, sed *similis est jumentis*, *quæ intereunt*. Nisi igitur inter nonnullos *Lurcones*, *Turbones*, *Bibones*, Dominus exercituum reliquisset nobis aliquod *Ingenuorum* semen, quasi *Sodoma* fuissemus (vt loquitur de suis *Pro-*
Isai.1. *pheta*) aut *Gomorrhæ* similes.

7 Sed nimius fortassè fui in *vrendo* & *secando*, Regredior ad vos (*Baccalaurei*) mei *mallei* pro tempore *incudes*. Cogitate vos hodiè *saltum melle fluentem* ingredi: Affectibus proculdubio vestris, pro ætate *ductilioribus* in posterum ingerentur, *carnis*, *Mundi* & *Diaboli*, *mellita*, sed *lethalia* incantamenta. *Torrentes Belial*, βάθη *Satanæ*, vt *Tormenta* totidem bellica, in vestram *obsidionem* erunt exposita: Tendiculas struet *Tartarius* iste *Sophista* in *cibo* vestro, & *potu*, & graduum *privilegijs*; vt noua *dignitas* aut *scientia* inflet, aut *amoto custode*, aut *collato* libertatis *pileo* abducat licentia. Venenum instillabit *otio*, *libertati*, & *Mœcenatum*, quibus fruimur; *beneficijs*; vt *morositas* vel *socordia* nos dementet. *Studia*

nostra

noſtra vniuerſa, progreſſus *ingenij* & *induſtriæ* laudatiſſimos, ſic nonnunquam inficiet, vt quæ *humilitas* et *modeſtia* condirent; ad ſummam Dei gloriam & *Eccleſiæ*, *Reipublicæ* et *noſtrum* emolumentum, fermentabit prorſus φιλαυτία, ad totius *Maſſæ* putredinem. Nil tam *vile* et *conculcandum* quin ſi *negligat*, et penetrantibus pietatis oculis non *inſpiciat*, pelliceat tandem ad *atriora*, et tenebris iſtis, (in quibus *fletus* eſt et *ſtridor dentium*) nos tandem inuoluat. Quid *Muſcæ* aut *pulicis* morſu contemptiùs? Et quàm facilè huiuſmodi abiguntur? Animaduertite tamen ex *Auguſtino* in *Iohannem* Tractatu primo, in iſtis *minutis Serpentis tortuoſi* verſutias. *Neſcio quis* (inquit *Pater* ille oculatiſſimus) *Catholicus* à *Muſcis* tædium patiebatur; Inuenit illum *Manichæus tædio affectum*, et cùm diceret, ſe non poſſe *pati muſcas*, *& odiſſe illas vehementer*: ſtatim ille *quis fecit has* (quærit?) Ille quia *tædio affectus*, et quia *odio* habebat illas, non auſus eſt dicere: *Deus illas fecit*: Inſtat *Manichæus*, ſi *Deus* illas non *fecit*, quis illas *fecit*? Planè reſpondit (*Catholicus*) Ego credo, quod *Diabolus illas feserit*. Regerit *Ma-*

Aug. in Ioh. Tract. 1.

nichæus, si *Diabolus* illas *fecit*, sicut te *video* confiteri, *quia prudenter investigis*, *Apem* quis fecit, quæ paulò *amplior* est *Musca*? Non ausus est *Catholicus* dicere, quod *Deus* fecerit *Apem*, & *Muscam* non fecerit, quæ res erat illi *proxima*, ab *Ape* ad *locustam*, à *Locusta* ad *Lacertã*, à *Lacerta* ad *Avem*, ab *Ave* duxit ad *pecus*, inde ad *Bovem*, inde ad *Elephantẽ*, postremò ad *Hominẽ*, & persuasit *Homini*, quòd *nõ à Deo factus esset homo*. Hactenus *Socraticus* erat de *Musca Dialogismus*; sed quodnã subtexitur *morale*? Ita *ille miser* (verba sunt punctissima ejusdem *Patris*) cùm *tædium passus sit à muscis*, *musca factus est*, *quem Diabolus possideret*. Sic per *foramen angustius* non opportunè *obturatum* influunt aliquoties *Aquæ*, quæ submergunt *Navigium*. Caueat igitur à *Minutioribus*, qui à *gravioribus* implicari non vult, & obrui. Quod & *Populum* hîc fecisse, ex *textu* liquet. *Saltus* erat *opportunus*, *mensa extemporanea* (vt loquitur *Chrysostomus*) & *nutrimenti suavitas*, & *latendi spes* in *Sacramenti* prevaricationem ipsos alliciebat. Non erat qui *notaret*, aut *deferret* tam *venialem* lapsum: Mel *fluebat*, fames *vrgebat*, fossæ arbusta & gramen Terræ

quasi

quasi *saliare* celebrant *convivium*. Inter *tot* tamen & *tales*, intrusas veluti in manus peccandi *ansas*, *Nullus applicuit manum ad os suum*, quod *secundo* in *loco* est dispiciendum.

8 *Nullusq; applicuit manum ad os suum*] Plerunq, evenit, vt in *Minimis maxima* elucescant *virtutum* exempla: Ex ore *lactantium* perficit *Deus laudem*, & vbi tacent *Pharisæi*, aut indignantur, *Hosanna* clamant *Pueruli*. Quinam fuerunt *isti* & *quales*, qui tam *religiosæ obedientiæ*, tam *deprædicandum* hîc præbent *specimen* Accepistis *εἰς ἐκ τόπου* in *præcedentibus*, העם *populus* ingrediebatur *sylvam*, & audietis in *sequentibus*, העם *Populus timebat Iuramentum*, populus igitur *erat*, & non *populi flores delibati*. E nostris forsan *Instructioribus* si interfuissent nonnulli, arripuissent potiùs *virgulam censoriam*, & *Magistratui* procaciter sic *dicam* impegissent. Quid sibi vult *Rex noster*, vt nos in tales angustias redigeret. Nunquid præcepit *Deus*? Extorsit *Necessitas*? suaserit *vtilitas*? Vt tam præcipiti *Anathemate* nos innodaret? An ita mancipati sumus alicujus *superioris* obsequio? Vt pro lege staret ipsius *Temeritas*, præsertim nobis

Ps. 8.

Mat. 21.

Chrysost. ad Antioch p. 14.

qui non *Ancillæ* filij sumus, sed *liberæ*, nec minùs fortè valemus *consilio* aut *ingenio*, quàm ille qui pro *imperio* nimium sic præceperit? Inde *quæstiones* & *disputationes* instituissent, de *Iure* quo potuit *Magistratus*, tale aliquid ipsis injungere, de *Prudentiâ*, quâ fecit, quanti esset *momenti* tam insubidè prolata *Maledictio*? An *pœnâ* potiùs, quàm *præmio* erat dignus, qui contemneret et violaret? Spondissent *mutuum auxilium*, *numero*, et *clamoribus* exigentem, ab ipsis *debitum obsequium*, deterruissent et obtruissent. Tam *Feroces* et *Animosi* sunt nostri *Togati*, inter *pacis* et *Musarum* sacraria! Sed quid *Milites* hi efferi, *Hostium* cruore madidi, duce absente, et in *Æstus* victoriæ, et *famis* stimulis quasi *æstro* perciti? Quid (inquam) Milites istic? Num *frendebant*, aut *indignabantur*, aut apertè *Magistratum* calumniabantur? *Textus* indicat non feciſſe: Bellua erat (vt dicitur) *multorum capitum*, et *diversi* (vt credibile est) inter illos *diversimodè* erant affecti, ex tot tamen *lassis*, *languidis*, *deficientibus Nullus*] aut *apertè* mandatum violat, aut *occulto* inter *vepres* et *dumeta* prævaricatur. Quinimò cùm

esset

eſſet ad manum, quod *gratis* et ſummâ cum voluptate *Gulæ* et *Abdomini* ſatisfaceret, ne *vnus* vel *manum* extendit ad *mandati* neglectum, aut *applicat ad os ſuum*] vt appetitum ſnum proderet. Tanta ipſos *Obedientiæ* in *Magiſtratum* tenuit *Religio*. Veniſſet proculdubio illis in mentem, quid *Patribus* ipſorum in *Deſerto*, ex octo iſtis *Murmurationibus*, præſertim in funeſto per *Corah*, *Dathan*, et *Abiram* excitato tumultu, *miraculoſè* contigiſſet. Nec excidiſſet, quod præceperat *Samuel* de *Authoritate Regia*, cùm *Regem* anteà poſtulaſſent capite octavo. Et ſanè, non tam *quid præcipitur*, ſemper ab *Inferiori* eſt reſpiciendum, (vt alicubi monet *Bernardus*) quàm *debitæ obedientiæ* juramentum. Non *tanti* videbitur quamplurimis (qui tamen nos *omnes* fecit *miſeros*) *Adami lapſus*, ſi *caro* aut *ſanguis*, aut *veſter* forſan *Ariſtoteles* ſederet pro tribunali. Nam quid erat diſcriminis inter *Fructum vetitum* et *permiſſum*? Aut quid *damni* accidiſſet *Imperanti*, ex *hujus* potiùs eſu, quàm *alteriùs*? *Obedientiæ* interim et *obſervantiæ* et *datæ fidei* non ferenda erat *violatio*, quæ eò evaſit *atrocior*, quò in re tam *facilis* *De præcept. & diſpenſat.*

& *liberalis* obſequij *infinita* erat neglecta *Authoritas*. In *facilioribus* ſiquidem minuſque, *oneroſis* (vt optimè addit *Bernardus*) eò contemptus eſt, *damnabilior*, quò actus videtur *laudabilior*. Et annon hoc ipſum *Sauli* inculcat *Samuel*, in ſequenti capite, qui cùm miſſus eſſet, vt *Amalek* deleret, *regem* & nonnulla ſervaſſet *ſpolia*? Nunquid *vult Dominus* (inquit) *Holocauſta* aut *victimas*, & non potiùs vt *obediatur voci Domini*? *Melior eſt enim obedientia, quàm victima, & auſcultare magis, quàm adferre adipem Arietum.* Rationem reddit *Gregorius*, quia per *victimas aliena caro*, per *obedientiam propria voluntas mactatur.*

1. Sam. 15.

Moral. l. 35.

9 Sed iſta, vt ſatis nota, miſſa facio. *Obedientiam* & *Abſtinentiam* facilè admittunt *omnes*, ſed quæritur in quibus *obediendum* ſit & *abſtinendum*, & *quouſq;*? Neq; enim vel parentibus, vel cujuſcunq; ſortis aut conditionis *Superioribus* in *omnibus* eſſe obtemperandum docent *Scholaſtici*, & *cæca Monachorum obedientia*, quâ homines in *Beſtias*, aut *ſtipites* ſic degenerant, vt tanquam *cadaver* aut *ſenis baculum* (ſicut præcipiunt *Ieſuitæ*) quoquo verſus ſe ferri ſinant, *Chriſtianæ libertati*

Inſt. p. 3. c. 3.

prorſus

prorſus adverſatur. Quam *ridiculæ* enim ſunt iſtæ Fraterculorum *Orgiæ*? Quæ *ebucci-nantur* tamen à ſuis tanquam *illuſtria* obedientiæ *Trophæa*? Quale eſt illud cujuſdam ad Imperatum *Abbatis Filium ſuum plorantem* in *flumen* præcipitantis: Alterius ad *Superioris* mandatum *clibanum ardentem* ingredientis: Tertij *virgam floracinam aridam*, ablq; *ſucco* aut *radicibus*, per *triennium* rigantis, donec *flores* & *fructus* produceret. Adducit hæc & probat *Bellarminus* Lib. 2. de Monachis c. 21 & *Proſelytæ* acquieſcunt & admirantur. Deprædicatur *Throgmortoni* noſtri obedientia, quòd in ipſo *Mortis* articulo *animam* noluerit exhalare, & Deo concredere, priuſquàm da Superiori aſſidente *petijſſet* & *impetraſſet* veniam. Delirijs hujuſmodi anilibus ad dementandum *credulos* confictis, *Sedulius* totum caput deputat in ſuorum *Apologia*, ad *Minoritarum Ruſſini* ſcilicet, & *Iuniperi*, & *reliquorum* ejuſdem *cæni* non vulgare encomium: Ejuſdem fæturæ *Animal* in gratiam *Ieſuitarum* delineat Ceparius in *vita Gonzagæ*; nec puduit *Bellarminum* & *Sanctium* hujuſmodi *Nanijs* pluſquam *Hiberis* fidem facere.

Coſſand. coll. 14 c. 27. 28. Sulpit. dial. 1 de vit. S. Martini.

De Monach. l. 2. c. 21.

Everard. Apol. l. 3. c. 1.

Mirum

Mirum videretur *Sagacioribus*, *Diabolum* potuisse *sal* tot *Doctorum* & *prudentum*, tam expositis *nugis* infatuare, nisi didicissent ex *Apocalypsi*, meretricem istam *Babylonicam* omnes gentes *Circæo* Abominationum *poculo* inebriaturam. Annon enim *monstri* simile est, *Monachatum* illum *papisticum*, qui nullo nititur *Scripturæ fundamento*, tantùm pendet sive ab *Instituentium* crassa *Ignorantia*, aut *panurgia*; sive ab *Admittentium* stupida *superstitione* ita κατ' ἐξοχὴν tandem obtinuisse *Religionis* titulum, vt *ingredi Monasterium* (si Dijs placet) *Religionem sit intrare*, & *Monachus* & *Religiosus* ἰσοδυναμοῦντα habeantur: Vnde (quod non libenter audiunt) hoc luerantur *consectarium*, tot esse apud ipsos *Religiones*, quot inveniuntur *Monachorum Ordines*: sed didicit tandem Mundus inter *Aurum* & *Fœnum*, inter ἐθελοθρησκείαν & θρησκείαν καθαρὰν & ἀμίαντον inter Dei *præcepta* et *hominum* Commenta distinguere. *Obedientiæ* enim *Religiosæ*, non *Sanctiones humanæ*, sed cœleste *Diploma* constituendum est norma. Atq; hinc didicimus, quod prædicamus, *obediendum* esse Deo simpliciter; *Magistratibus* verò aut *Parentibus* aut

Apoc. 17.

aut cæteris *Superioribus* tantùm in *Domino*. Nec malè hîc *Aquinas* ex *Seneca*: *Servitus in totum hominem cujuscunq; sortis* non *descendit*: tenetur siquidem *obedire* quispiam, vel quoad *motus* voluntatis *Internos*, vel quoad *externos* tantùm *Actus*. Atq; hi vlteriùs versantur, vel circa *physica* tantùm, *naturam* ipsam necessariò *concomitantia*, vel *Moralia* & *Politica* quæ in se sunt prorsus *Adiaphora*. Si præcipiat *Superior* quod à Deo est *interdictum*, vel *Naturæ tuæ* repugnat, sive *Sustentationi* (vt pergit *Aquinas*) veluti *non comedere*, sive *Propagationi*, vt *Matrimonium* non *contrahere*, possis piè *te subducere*, & cum *Apostolis* liberè profiteri: Obediendum esse potiùs *Deo*, quàm *Hominibus*, & *naturam* æquè omnibus *communem* mandatis non subijci *Politicis*. At in externis tantùm *Actibus* in quibus nil *Deo* adversatur, vel *Naturæ*, & *pactum* intervenit, siue *expressum*, sive *tacitum*, inter *superiorem* & *subditum*. Nec *mandatum* extenditur, extra *Mandantis* legitimè collatam *Authoritatem*; peccat *Inferior*, si *Superiori* vel *conscientiæ* causa se non submittat, quia Deus hoc expressè præcepit, & *Dij* appellantur *Magistratus*, 2. 2. q. 104. Art. 5.

quoniam *resîdet* in illis,& *emicat* pro ratione *loci* vel *conditionis* aliquis Divinitatis *radius*. Sic instructa proculdubio per *Levitas* & *Prophetas* hæc *turbata* Militum *rutuba* satiùs duxit,in re *licitâ*,licet non *opportunâ*, vel *necessariâ* simpliciter *obtemperare*, quàm *causari* & *cavillari*,& de *Mandantis Prudentia* aut scopo, scrupulos mouere,vnde factum, vt *nemo manum ad os applicuerit*,sed *religione* obstricti,*abstinuerint* à tam proposito & *invitante* edulio.

10 *Obedientia* igitur emicuit in *Abstinentia*, vidimus quousq; sit *obediendum*; Limites etiam *Abstinentiæ* sunt figendi, ne *virtus* tanti *pretij* in animi morbum degeneret. *Pythagoreorum* hâc ex parte *scrupulosa placita* non libet discutere,quæ apud *Eusebium* contra *Hieroclem*, *Philostratum* de *Apollonio Tyaneo*, *Iamblicum* de *Mysterijs Ægyptiorum* sunt vbivis obvia. Quid cùm ad *ortum lucis Evangelicæ Elementa* legis *egena* evanuissent, num defuerunt juxta *Apostoli Prophetiam*, inter Christianos, qui in *delectu quodam ciborum*, & *Matrimonij fuga*, nescio quid *Sanctitatis* & *meriti* latere persuaderent? Hoc nomine licet

1. Tim. 4.

meritò

meritò à nostris perstringantur *Romanæ Synagogæ Hypocritæ: Continentia* tamen ista vitæ *sobria*, & *prisca frugalitas*, quæ ita indulget *corpori*, vt *adsit*, quod sustentet illud commodè ad *sarcinam* suam *bajulandam*; Ita minuit *demensum*, vt amputetur, quod *luxuriat*, *atque affigat Humo divinam particulam auræ*, vt Poëta modulatur ex *Naturæ dictamine*; Non à *Servatore* tantùm & *Apostolis* severè præcipitur, sed in *primæva* successorum *praxi* summo erat in *pretio*. Enimverò qui expectant seriò *Domini Adventum*, & *bonâ fide* credunt *Mundum* hunc tandem *consenescere*, non possunt *sicco pede* aut *oculo* transilire, illud *Servatoris* de evitandis *extremis periculis*: προσέχετε ἑαυτῆς: Si *alij* vos negligant, si non *retrahant* à præcipitijs, *extrahant* à lustris, *avertant* à corruptelis, si *corruptionibus* aut *pœnis* non cohibeant, aut non deterreant, *Tremebunda execrationis religione*: Attendite tamen *vobismetipsis* (vel ob *Servatoris concionantis* Reverentiam) ne fortè *graventur corda vestra crapulâ*, & *ebrietate*, & *curis hujus mundi*, & *superveniat in vos repentina dies illa*. Hoc repetit & flagranti inculcat *zelo*, qui plus cæteris omnibus la-

Luc. 21.

borauit *Apostolus*: *Nox præcessit, dies autem ap-*
Rom. 13. *propinquavit; Abijciamus igitur opera tenebra-*
rum & induamur habitu, qui luci conveniat, ὡς
ἐν ἡμέρᾳ εὐσχημόνως περιπατήσωμεν: *Christiani si-*
mus Peripatetici, & sicut in die decenter ambule-
mus, non in commessationibus & ebrietatibus, non
in cubilibus & lascivijs, non in lite & invidia,
sed induamini Domino Iesu Christo, & carnis cu-
ram ne habeatis ad explendas cupiditates. Vlti-
ma autem ista *verba* cùm *sustulisset librum*, &
Chrysost. l. 8 c. 12 legisset *Augustinus*, cœlesti quadam meta-
morphosei, è *fluctuante Rhetore* & *distracto*
Philosopho, constantissimus evasit *Sanctus*. Vn-
de constat, quòd abstinere *corpus à superfluo*
hujusmodi *melle*, est *reficere*, & quasi *animare*
animam. Iejunus *Servator* aggreditur &
Mat. 3. fugat *Satanam*; *Jejunanti & oranti Cornelio*, ap-
Act. 10. paruit *Angelus Evangelicus*: valdè *esuriebat*
Ibid. *Petrus*, cùm cœlum ipsi aperiebatur, & in
demisso linteo, & *mistis animalibus*, revelatum
erat illi de *vocatione Gentium Mysterium*. Ex-
emplar demum se præbet *proprij præcepti Do-*
ctor Gentium ὑποπιάζω μου τὸ σῶμα καὶ δουλα-
1. Cor. 9. γωγῶ, *contundo corpus meum & in Servitutem*
redigo, ne fortè cùm alijs prædicaverim, ipse Re-
probus

probus efficiar. Ad tam *salutarem* carnis *Mortificationem* & noſtri *Abnegationem*, non patentior dirigit *ſemita*, quàm à *licitis* in ſe *abſtinere*, non ex *cæco* quodam & *tremulo* ſuperſtitionis *horrore*, ſed licut *ſolenni* hoc *tempore* ſit *Quadrageſimali*, vt debitã *propter Deum*, *poteſtatibus ſuperioribus* exhibeamus *obedientiam*. Talem autem inveniri inter *caſtra*, & in *Conventibus Togatorum* deſiderari, arguere videtur in hoc *vertiginoſo* hujus mundi *delirio*, inverſam eſſe præpoſterè, præſtantiſſimarum rerum ordinem. Aſſerit *Lyra*, injuſtè hoc fuiſſe à *Saulo* impoſitum *Abſtinendum* gravamen, ideoq; non *peccaſſent* ij, qui illud *neglexiſſent*, & *comediſſent*. Sed multis hoc refellit *Abulenſis*, & oſtendit, nec *Saulo* defuiſſe *Authoritatem* ad *imperandum*, nec *mandatum* fuiſſe prorſus *illicitum*, vnde à *Militibus* violari non potuit abſq; *contemptus* reatu. *In Locum.* *Ibid.*

11 In *proverbium* illud jamdudum abijt:

Nulla fides pietaſq; viris, qui caſtra ſequuntur;

Ergò cùm *Milites* adeò *obſequentes*, *milites* tam *abſtemios*, *milites* habeamus tam *devotos*, vt quas *furor* cruentaſſet *manus* in hoſtium ſtrage, *conſcientia* retraheret à neceſſariâ cor-

poris *refectione*; Quid fiet de nobis (*Academici*) qui omnia *divina* & *humana* ſuſq; deq; habemus; quo licentiùs *genio* indulgeamus? & nullum per *Abſtinentiam* interveniat inter *manum* & *os* divortium: Nouit *Dominus*, qui colligit *lachrymas* ſuorum in *vtre ſuo*, quam reluctante, *affectu*, & vix *ſiccis oculis*, vomicam *meæ Matris chariſſimæ* attingo: Sed quid faciendum? Nobis *tacentibus*, vel *incruſtantibus*, vox *Gregum* & *Armentorum* (vt poſtea in præda *Amalechitarum*) prævaricationem *reboat*. Et quid nó auderet, vel quò nó progrederetur impietas *excors*, & *effrons* impudẽtia, ſi nihil interveniat, quod retundat? Clamat
C. 3 20. ad *Coloſſenſes Apoſtolus*, *Filij obedite parentibus* per omnia; Reſtringit *Bellarminus*, verum eſt, *dum parvuli ſunt*. de *Monachis* Lib. 2. & Cap. 21. *Provectiores* igitur pace *Cardinalis*, pro *Ætatis* aut *ordinis* privilegio abſq; ſum-
Matth. 15. ptibus *Corban Phariſaicæ* ſeipſos eximant: vt *Parvuli* ferè jam *reſtent* ſoli, qui ad *Matris* nutum *obediunt* & *abſtinent*. Parvulum ſuum *duodecennalem*, invenit tandem, cum quæſiviſſet per triduum *Beata Virgo*: Sed quo in loco? Num *vagantem* per *plateas* otioſè, aut

ſub

ſub tecto, *majori* cum *damno* bonas horas malè collocantem? Nihil profectò minùs; ſed in *Templo*, in *Patris ſacrario*, in *Doctorum medio*, audientem ipſos & interrogantem: Verùm ſi quamplurimos è noſtris *Parentes* diutiùs *hoc in loco* inveſtigarent, vbi quæſo invenirent? Cùm legimus apud *Caſſianum*, & *Socratem* de *Cheremonis* dorſo, *jugi jejunio*, *oratione*, et *vigiliis* incurvato. De *Piore*, qui *nunquam ſedebat ad menſam*, ſed obambulans comedebat, ne jacturam temporis faceret (vt ille æſtimavit) in *opere ſuperfluo*. De *Macario*, qui ſeriò proteſtabatur, ſe nunquam *edidiſſe*, *bibiſſe* aut *dormiviſſe* ad ſatietatem. De *Pambone*, qui flevit ad conſpectum *ceruſſatæ* et *calamiſtratæ* meretricis, quia tam *pulchra eſca* apponeretur *Diabolo*, quæ impenſiùs ſtuduiſſet, Hominibus placere, quàm ille vnquam Deo: Non poſſumus non reputare, aut illos alia *ſcalâ* cœlum aſcendiſſe, aut nos inveniſſe *compendioſiorem*. Quid? *Iulianus Apoſtata* perpetuum profitetur ſe *Bellum ventri indicere*, & nos *Helluabimur* & *pergræcabimur*, ad *loci*, in quo vivimus, et totius *profeſſionis* opprobrium? Sed caperata iſta forſan *Priſcorum*

collat. 11. *c.* 4. *Hiſt Eccleſiaſt. l.* 4. *c.* 18.

Auſteritas

Austeritas, *molliori* huic *seculo* non convenit, in quo *Christianæ libertatis doctrina* tam planè enotuit, vt de *scandalis datis* aut *acceptis locus* in *systemate* nostro *Theologico locum* vix occupet. Citeriora igitur dispiciamus. Legimus de *Luthero*, illum nonnunquam adeò fuisse abreptum, *Evangelij* propagandi, et *Pseudoprophetas* retundendi *zelo*, vt per aliquot dies integros noctesq; continuatas, *cibum* vix cæperit. Quàm celebris est illa de *Calvino* apud *Bezam* in ipsius vita *Narratio*? Qui suadentibus vehementer amicis, ne tanto cum *salutis dispendio*, assiduus et accubuus *chartis* impalleſceret: Quid? *vultis* (respondet) *vt Dominus veniens me otiosum inveniat*? Quàm prætiosa fuerit *Zachariæ Vrsino* Temporis jactura, ostendit *Tricolon* foribus *Musæi* ipsius inscriptum:

Amice, quisquis huc venis,
Aut agito paucis, aut abi;
Aut me laborantem adjuva.

In vita.

De *Iuellis*, *Whitakeris*, *Raynoldis*, *Abbotijs* nostris, et cæteris ejusdem *classis*, simile sit judicium. Quando *Bibliothecam publicam* intratis (*Baccalaurei*) et percurritis tantùm *Librorum*

brorum titulos, num existimatis tot *operosa* & *crassa volumina*, vnius aliquoties opera elucubrata, *dissidij*, *luxuriæ*, aut petulantiæ fuisse *vitulamina*? *Milites* si in *melle* (vt *muscæ* in vnguento) hîc hæsissent, subduxissent interim se *hostes* (vt notat *Abulensis*) ab illorum impetu, nec tam deprædicanda fuisset victoria. Nunc verò *Abstinentia* illorum celebrem fecit *obedientiam*, omni sæculo deprędicandā; sine quâ nil *Heroici* aut *præclari* quispiam aut *perficit*, aut *aggreditur*. Systema *Moralis Philosophiæ* ad hæc *duo* revocatur capita: Ἀνέχου καὶ ἀπέχου *sustine* & *abstine*; Et quid vos (jam primò *Baccalaureos*) egregios in posterum *Magistros* aut *Doctores* in diversis dabit facultatibus, nisi *Abstinentia* à *Ludicris*, & *detestandis* hujus ævi *Lenocinijs*, vna cum *religiosa* & *modesta* erga *Præpositos* vestros *obedientia*? Non applicetur interim *manus ori*, vt *liquidū* aut *fumidum* nimiùm infundat; non vagetur *oculus* aut *animus* inter *stillantes* voluptatum *favos*, ne citiùs, quàm par sit *Manus* ad *os* *applicetur*. γαστρὸς κρατεῖν, φαντασίαν πατεῖν, τύφον ἀποστρέφεσθαι, *Chrysostomi* statuæ sunt *Mercuriales*, ad *pietatis*, *scientiæ*, & non *fucatæ laudis* In Ps. 110.

 palatia:

palatia: Sed quid populo huic imposuit tam *severas leges*? Et præter *Tumultuantium* morem coëgit in *ordinem*? Indicat, quod *residuum* est Textus: Timebat enim *Populus juramentum*, de quo aliquid strictim est *concludendum*.

12 Inter plurimas *Iuramenti* definitiones, quæ occurrunt passim apud plurimos, cæteris hæc videtur *accuratior* & *contractior*: *Iuramentum est asseveratio religiosa de re possibili & licita, eum veri Dei invocatione facta, quâ petimus, vt sit testis dictorum, & fallentes puniat.* Veteres *Iurisconsolti* notant nescio quid discriminis inter *Iuramentum* & *Iusiurandum*, ac si *juramentum* in re quavis *extra judicium*; *Iusjurandum* in *Judicio* semper interveniret: sed *Recentiores* negligunt hunc *Criticismum*, nec *locum* habet in præsenti negotio. In *hoc* igitur vel *illo* siue *juramento*, siue *jurejurando*, tres observandi sunt *Actus*. 1° φάσις quâ aliquid *esse* vel *non esse*, *factum* vel *non factum*, *futurum*, vel *non futurum* asserimus. Secundus est, ἐκμαρτυρία, hoc est *Nominis divini invocatio*, quòd *bonâ fide* agimus, & *fallere nolumus*. Tertius est κατάρα *sui ipsius execratio*, & *divina*

vindicta

vindictæ evocatio, si fallamus. Hinc Apostolus controversiarum omnium περὰς εἰς βεβαίωσιν terminum ad confirmationem juramentum esse asserit: Quòd & Aristoteles vester Τιμιώτατον Honorabilissimum 1. Metaph. & 3. cap. deprædicat. Est autem duplex: Assertorium, & Promissorium. Assertorium præcipuè fidem facit de re præterita aut præsenti, vt aliquid credatur. Sic illud Apostoli: Testis est mihi Deus, quantoperè expetam vos omnes in visceribus Iesu Christi. Promissorium prospicit Futura, vbi ad faciendum, vel omittendum aliquid, nosmetipsos astringimus, Cujusmodi est furiosum illud Saulis, quod in Textu sequitur: Sic faciat mihi Deus, & addat, quod morte morieris Ionathan. Quanquam non desiteor nonnullos ex comminatorijs hujusmodi & execratorijs, tertiam Iuramentorum classem constituere: Sed abundant nimium juramenta (vt mihi videtur) in prædictis duabus, & qui comminatur, aut execratur, si non facere, fieri tamen aliquid promittit. In Juramento autem assertorio requiritur tantùm vna veritas, quæ consona sit rei, quæ asseritur, vel negatur. In promissorio attenditur duplex, vna præsens, quòd habeas animum obsequendi:

Altera *futura*, quòd *præstabis*, cùm *res exigit*,
Form. 26. quod *promisisti*. Vnde in *Assertorio* verè; In *promissorio* juras fideliter, vt acutè *Stobæus*, & vtriusq; *Tres* hæ debent esse comites: *Iudicium, veritas* & *Iustitia*, Ier. 4. *Judicium* ne *incautum*; *veritas*, ne *mendax*; & *justitia*, ne iniquum aut *illicitum*, proferatur *Iuramentum*. *Lombard.* 3. sent. dist. 39. & 2. 2. *Aquin.* q. 89. Art. 3.

13 Præhibanda fuerunt hæc necessariò (*Baccalaurei*) vt dilucidiùs constaret, quale fuerit *Iuramentum*, quod *populus hîc timebat*. *Timebat Populus juramentum*, sed cujus? Num *proprium* à singulis susceptum? Repugnat *Textus* v. 24. *Adjuraverat Saul populum: Dicens, Maledictus vir, qui comederit panem vsq; ad vesperam.* v. 27. *Ionathas non audierat, quando adjuraverat ejus pater populum* & v. 28. respondet vnus de *populo*, *Ionathæ*: *Iure jurando obstrinxit Pater Tuus Populum*, Ergò *Saulis* erat hoc *juramentum* siue *Adjuratio* non *populi*. Scrupulos hîc excitant *Scholastici* & *Casuistæ*. An *adjurare liceat alios & quousq;*? Et contentiunt hoc posse fieri, siue à *superioribus imperando*, aut *minando* in rebus *licitis* & *honestis*,

quæ

quæ non excedunt ipsorum *jurisdictionem*, sive à *Paribus*, aut *Inferioribus*, *suadendo* aut *obsecrando*? Exempla sunt obuia: *Asa* & *Iosias*, *Esra* & *Nehemias*, adjurant omnes *subditos*, vt fideliter *Deo* inservirent. *Paulus* obsecrat *Romanos*, per *miserationes Dei*, & obtestatur *Timotheum etiam atq; etiam in conspectu Dei*, & *Domini Iesu Christi*, vt quod suum esset munus *fideliter* obirent: Sed in re *non expectata*, & *non necessaria* hoc fecit *Saul*; & tamen hîc quàm *promptam* observamus multitudinis *obedientiam*, & quàm submissam erga *Superiorem* Reuerentiam. Attendite autem quid *Ego* inde colligo (*Baccalaurei*) Tanti *Tales* fecerant in re tam *controversâ* et *difficili* Alterius *Iuramentum*, et *nostri* proprij in rebus *licitis*, et *commodo nostro* inseruientibus à nobis sponte *expetiti* et *suscepti*, non *religiosior* habenda esset *ratio*? vt cætera, quæ hîc sunt obvia seponam, et *colligam* illud, quod nos *Academicos* præcipuè afficiat: *Iuramento* nos obstringimur (vt nôstis *omnes*) ad obseruanda *statuta*, *privilegia* et *consuetudines hujus Vniversitatis*, ad *pacem conservandam*, Delinquentes indicandum, et sic in *cæteris*. Paululùm

Aq. 2. 2. q. 90.

2. Chron. 15.
Ioid. 34.
Esra, 10.
Nehem. 10.
Rom. 12.
1. Tim. 6.
2. Tim. 4.

hîc immoremur, vt dilpiciamus: *An qui hoc non præstat*, quod *publico juramento* tam *solennitèr* promittit, *Reus sit perjurij*? Nimium esset *Theologorum, Iuristarum*, & *Casuistarum* minutias hîc coacervare. Consentiunt omnes, *Statuta* ista, quibus obtemperare tenemur esse in *duplici discrimine*. *Quædam absolutè* proponuntur, *alia* sub *conditione* pœnæ annexæ. Priora qui violat (præsertim vbi *expressa* perjurij fit *mētio*) *Perjurij crimē necessariò incurrit*: In posterioribus liber es si *pœnam* subeas: quia tale *Iuramentum* obligat tantùm ad legē, *Lex* ad *obedientiam* aut *pœnam*: pœnā verò debitam *inflictam* si *subterfugias*, non inuenies aliquem inter *Theologos* aut *Iurisconsultos*, *Advocatum*, qui *excusabit* à perjurio. Distinguit *Perkinsius* noster in *Conscientiæ casibus* inter statuta *Academica*, quæ totam corporis *compagem* distrahunt, & cætera quæ *decori* tantùm inserviunt & *ordini*: Et *priora* sub *perjurij reatu* observanda esse concludit: *Posteriora* neutiquam, nisi *pœna inflicta*, vel vt *exprimitur*, vel vbi non est *expressa*, pro *Magistratus prudentia* diversimodè injungitur, præstactè rejiciatur. Sanè non rejicienda

l. 2. c. 13.

est

est *Doctissimi & punctissimi viri* mollior hæc sententia: Ego tamen mallem, si *absolutè juro*, verbi gratia, Me libros in *publica Bibliotheca non violaturum*, aut in *cæteris* ejusdem *momenti*, absq; *mulctæ* alicujus *mentione*: si *violarem* sub quovis *scopo* aut *prætextu*; Mallem (inquam) *Deum* supplex adire, vt me *absolvat à perjurio*, quàm ad *miserrima* deflectere *subterfugia*, quæ apud viros Cordatos non excusent, quod in *cæteris* ejusdem ponderis faciendum suadeo.

14 Ista autem de *juramentis* & *perjurio*, cùm tam *exposita* sit *doctrina*, quid de nobis fiet (*Academici*) qui *tantæ Religionis sacramentum* tam neglectìm & licentèr antehàc habuimus; & tam perfidè pergimus profanare? Adeò vt quod *Lysander* olim effutivit de *fide Ethnicorum* quorundam *Ambulatoria*, pueros *Astragalis*, Reges *Juramentis* ludere, Christianis quamplurimis non minùs conveniat in hujus sæculi σκληροκαρδία, in quo tam *rarò* & *leviter* angit *perjurij* aut *juramenti timor*, vt vix *inter loquendum notemus*. Heu *pietas*, heu *prisca fides*! *Sponte*, *supplex* & *reverenter* componit se *studiosus*, *loco*, et *modo* solenni,

lenni, vt *gradu Academico* ornetur: Tactis *Sacro sanctis Dei Evangelijs* iuramento se obstringit *promissorio*, ad *hoc* vel *illud licitum*, et *honestum*, et *conditioni*, in qua versatur summè necessarium, *præstandum*: Discedit animo *præstandi* obfirmato; Interuenit postea *occasio*: *obliviscitur*, *insanit*, *distinguit*, *dispensat*, et *numero* nonnunquam eodem furore *debaccantium* animatus, captat (proh scelus!) *plausum ex perjurio*. Cùm talis candescat *lepra* in *fronte Matris*, sic vt *nullâ* obtegi possit *larvâ*, nullo lixiuio eluatur: *Audite cœli* et *Auribus percipite Terra! Miseri* nos si ista *seriò*, et *tremuli* non pensitemus, *miseriores* si pergamus! Ideone introduxit nos *Dominus* in hujus *Academiæ saltum*, *melle & lacte fluentem*, vt *pervicaciâ luxuriæ*, et *sonticâ quâdam petulantiâ* fœdus cum ipso sancitum, tam impudenter violaremus? Ideò *Testem* illum et *Vindicem* inuocamus, vt *testis* sit tantùm et *vindex* non excusandi perjurij? Ideo ab *Epidemica* contagionis *læniena*, tam *præsenti misericordiâ* (sicut *Titiones* ab igne) nos eripuit, vt hanc *sacerrimam* et *sublestam gratiam* ipsius longanimitati rependeremus? *Profane*, quomodo attol-

les

les caput ad *Iudicis Tui tribunal*, quem tam indignis modis laceſſiueris? Si nunquam ſtatueras *obſervare*, cur *juraſti*? Si ſponte *juraveris* quare *bonâ fide*, non præſtas? Date veniam, ſeriò agenti in *cauſa tanta religionis*, ſi ſemen *verbi vivi* non prorſus in nobis *ſuffocatum*, ſi *conſcientiæ* non penitùs *occalluerint*, et *frons* de rebus non *perierit*, hæc nos *pungeret* hæc *præcordia* laceraret *meditatio*: Deũ inuocaui *teſtem*, et poſtulaui ſolenniter *Vindicem*, niſi hoc quod *juramento* ſum pollicitus, *præſtem*, aut *declinem*: *Magiſtratus* aut *Inſpectores* ſi *abſint*, ſi *negligant*, ſi ſupinè *indulgeant*, et *debitas pœnas* non exigant: Ille tamen *Omnipræſens* obſeruat omnes *meas ſemitas*, expendit *dicta*, *cogitata* librat, et quoties *Sacramenti* immemor, ipſum quaſi aſciſco in *perfidiæ meæ* conſortium, aut tanquam *neſcium*, aut *oblitum* aut *dormientem* æſtimo: Sed num reputabit illum *inſontem*, qui nomen ipſius *gratis* ſic in *vanum ſumpſerit*? O *Pater omnium Miſericordiarum*, ſi Tu *perjuria* hæc noſtra *Academica vindice* aſpiceres *oculo*, *Domine quis ſuſtinebit*? Atq; haud ſcio an inter cæteros hujus loci *morbos*, purulentius crudeſcat *vlcus* in ipſius

sius opprobrium, quàm *Iurisiurandi* (de quo loquor) *contemptus* aut *neglectus*. Dolemus *Conventus nostros* haud ita pridem fuisse *dissipatos*? Dissipavit præcipuè (sicut mihi persuadeo) neglecta juramenti *religio*: Querimur *Tumultus* vice *modestiæ, obedientiæ, industriæ* & *gratiarum actionis*, etiam num invalescere? Quid reprimeret, nisi *juramenti* Timor? Laboramus præter solitum *gravissimâ* apud *Æmulos* infamiâ? *Anathema est in medio Tui*
Ios. 7. *O Israel non poteris stare coram hostibus, nisi timeat Populus etiam Tuus juramentum*. O si *Candor* vester *Agninus* (*Baccalaurei*) adhuc non *sordibus* istis commaculatus, *modestè, piè* & *sobriè*, non *metu* sed *conscientiæ causâ* ad altiora contenderet, si à *commessationibus, rixis, contumacijs*, & cæteris *maleferiatorum Ardelionum humoribus* & *Tumoribus*, religiosi vos abstineret *juramenti Timor*? *Medullâ Tritici*, &
Ps. 92. *melle* de *petra*, saturaret *vos Dominus*, in isto, quod jam ingressi estis *curriculo*: Instar *palmæ* florebitis, & quasi *Cedrus Libani Ramos* diffundetis: fluet aqua de *situla vestra* ad *Ecclesiæ, Reipublicæ*, & *indulgentissimæ* Matris *Academiæ* dulcissimum Refrigerium; & *fructificabitis*

Etificabitis adhuc in *ſenectute*, nec *reſilietis* ad *Hoſtium conſpectum* in porta. Vnicum addo, & finio. *Rubus* dixit aliquando *Hortulano*, ſi mihi eſſet quiſpiam, qui *curam mei gereret, plantaret, irrigaret* & *coleret* (quod effuſè fit cæteris *plantis* & *arboribus*) *Reges* profectò me *deſiderarent*, & aſpicerent *florem* meum & *fructum*? Vnde accepit eum *Hortulanus, plantavitq;* in *horti* medio, in *optimo Terræ*, irrigavitq; eum. Sed quid inde fit? Invaluerunt præter *ſpem* & *votũ* ipſius *ſpinæ, germina* & *rami* ſupra omnes *arbores*, quæ circum ipſum erant, & *operierunt folia* ejus *terram*, & impletus eſt *hortus* ab eo, & *multitudine ſpinarum*, & nemo potuit *tutò* ad *ipſum* accedere. Hactenus *Locmannus* Arabicè *Mythologus*, ſimile quiddam de *Rhamno Cedris Libani*, minitanti *incendium*, ſuppeditat *Textus ſacer Iudicum*. 9. Ingenioſos alloquor; Non neceſſe eſt igitur, vt prolixiùs explicem. Adducti eſtis vos (*Baccalaurei*) in *ſaltum melleum*, deterreat vos (oro) *juramentum*; ne *manus ori* illicitè *applicetur*. Plantaverunt vos *ſolliciti Hortulani* in *medio* quaſi *Paradiſi*, & parati ſunt indies *rigari*, vnde indies à *Deo* expecte-

tur *Incrementum*. Ne in *Rubos* (vos rogo) aut *Rhamnos* degeneretis, qui aut *spinis* lacerabunt ipsos *Hortulanos*, aut in *Arbores* juxta consitas *faces* immittent. Ita loco *patrum* vos emergetis *Filij*, ad *Nominis Dei gloriam*, *Ecclesiæ* & *Reipublicæ* emolumentum, *Academiæ*, *Parentum* & *Amicorum* Exoptatissimum *solatium*: Quod præstet *pater* in *Filio* per *Spiritum Sanctum*, Cui *Individuæ Trinitati* sit *Regnum, potentia* & *gloria* in *sæcula sæculorum*. AMEN.